

30.09.2024 r.

Koniunktura w gospodarstwach rolnych w I półroczu 2024 r.

 -35,5

Wskaźnik zmiany sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych

Bieżącą (czerwiec 2024 r.) sytuację ogólną gospodarstw rolnych kierujący ocenili podobnie jak w grudniu 2023 r. Prognozy rolników dotyczące sytuacji ich gospodarstw rolnych w II półroczu br. są bardziej pesymistyczne w porównaniu z prognozami na I półrocze br. Zmiany jakie zaszły w I półroczu br. oceniono niekorzystnie, ale mniej pesymistycznie niż w II półroczu ub. roku. Wartość wskaźnika zmiany sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych wskazuje nadal na złą koniunkturę.

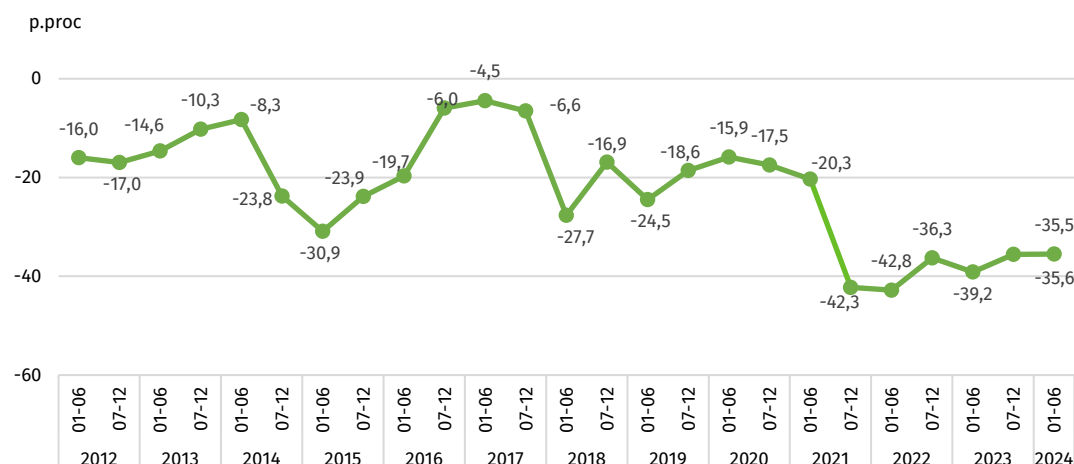
Oceny dotyczące sytuacji gospodarstw rolnych mogły się różnić w zależności od kilku czynników, takich jak: forma prawna gospodarstwa rolnego, powierzchnia użytków rolnych, ukierunkowanie produkcyjne gospodarstw rolnych, rodzaj prowadzonych upraw i gatunków/grup użytkowych utrzymywanych zwierząt gospodarskich, a także wiek i wykształcenie osoby kierującej gospodarstwem rolnym.

Analiza sald odpowiedzi na pytania dotyczące ogólnej sytuacji gospodarstw wykazała m. in., że:

- osoby kierujące gospodarstwami indywidualnymi wyraziły bardziej pesymistyczne opinie o sytuacji bieżącej (w czerwcu br.), a także o zmianach jakie zaszły w I półroczu br., niż użytkownicy gospodarstw osób prawnych i niemających osobowości prawnej,
- ogólna sytuacja gospodarstw rolnych w czerwcu br. była oceniona bardziej negatywnie przez kierujących gospodarstwami ukierunkowanymi na produkcję roślinną niż na produkcję zwierzęcą. Jednocześnie rolnicy wyrazili mniej negatywnych opinii na temat przewidywanego kształtowania się ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych w II półroczu br. niż przed rokiem,
- najbardziej pesymistyczne oceny koniunktury wyrażali respondenci prowadzący gospodarstwa rolne ponad 20 lat.

Wskaźnik zmiany sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego jest wskaźnikiem złożonym. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania dotyczące zmiany i przewidywanej sytuacji gospodarstwa rolnego. Przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości poniżej zera są oceniane jako negatywne (wskazujące na gorszą koniunkturę), a powyżej zera – jako pozytywne (wskazujące na dobrą koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

Wykres 1. Wskaźnik zmiany sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego

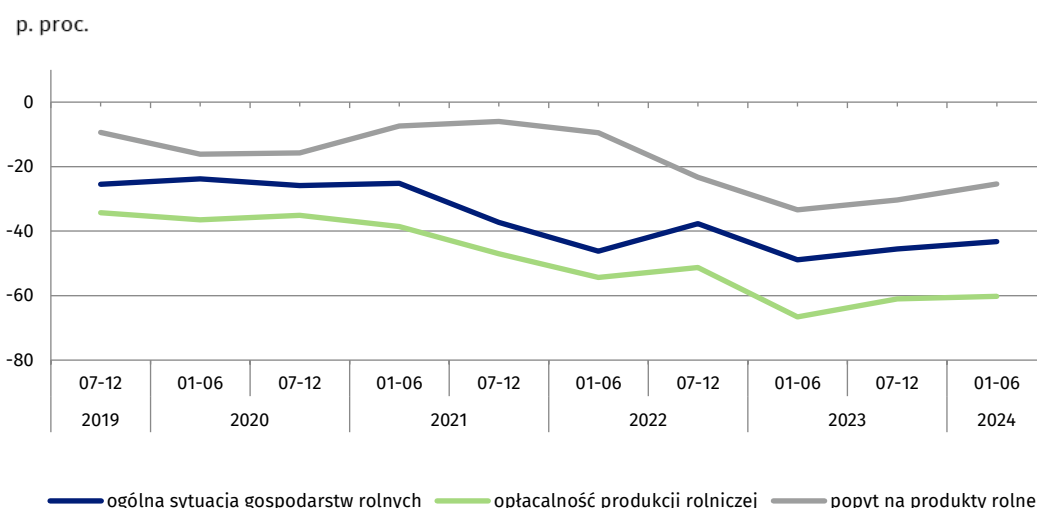
Zmiana w koniunkturze w I półroczu 2024 r.

W I półroczu br. wartości sald odpowiedzi na pytania dotyczące zmiany: ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych, popytu na wytwarzane produkty rolne oraz opłacalności produkcji rolniczej były ujemne. Odnotowano wzrost wartości tych sald w porównaniu z II półroczem 2023 r., a także w ujęciu rocznym.

W porównaniu z dwiema poprzednimi edycjami badania największy wzrost wartości salda (odpowiednio o 8,0 p. proc. i 4,9 p. proc.) odnotowano dla pytania o zmianę popytu na wytwarzane produkty rolne.

W I półroczu br. kierujący gospodarstwami rolnymi najmniej pesymistycznie ocenili zmianę popytu, natomiast najbardziej negatywnie oceniona została opłacalność produkcji rolniczej.

Wykres 2. Salda odpowiedzi dotyczące zmian sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

W I półroczu 2024 r. 62,7% kierujących gospodarstwami rolnymi zasygnalizowało pogorszenie opłacalności produkcji rolniczej, a poprawę około 2,5%. Pozostali uznali, że opłacalność nie ulegnie zmianie.

W bieżącej edycji badania najbardziej pesymistycznie zmianę ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych ocenili kierujący gospodarstwami wielokierunkowymi (saldo minus 45,2 p. proc.). Natomiast najmniej pesymistyczne oceny w tym zakresie wyrazili prowadzący gospodarstwa ukierunkowane na produkcję zwierzęcą (saldo minus 37,3 p. proc.).

W porównaniu z drugą połową ub. roku, odnotowano nieznaczny spadek wartości salda dla gospodarstw wielokierunkowych (o 1,7 p. proc.) i dla gospodarstw ukierunkowanych na produkcję zwierzęcą (o 0,2 p. proc.). W stosunku do I półrocza 2023 r. zaobserwowano wzrost odpowiednio o 3,4 p. proc. i o 4,6 p. proc.

Mimo utrzymanych negatywnych ocen, poprawę opinii w porównaniu z dwoma poprzednimi edycjami badania odnotowano jedynie wśród kierujących gospodarstwami nastawionymi na produkcję roślinną – wzrost wartości salda o 5,0 p. proc. w porównaniu z II półroczem 2023 r. oraz o 7,1 p. proc. w skali roku.

Kierujący gospodarstwami rolnymi, bez względu na dominujący typ produkcji rolniczej, wyrazili negatywne oceny odnośnie zmiany opłacalności produkcji. W bieżącej edycji badania najbardziej pesymistyczni w swoich ocenach byli kierujący gospodarstwami wielokierunkowymi.

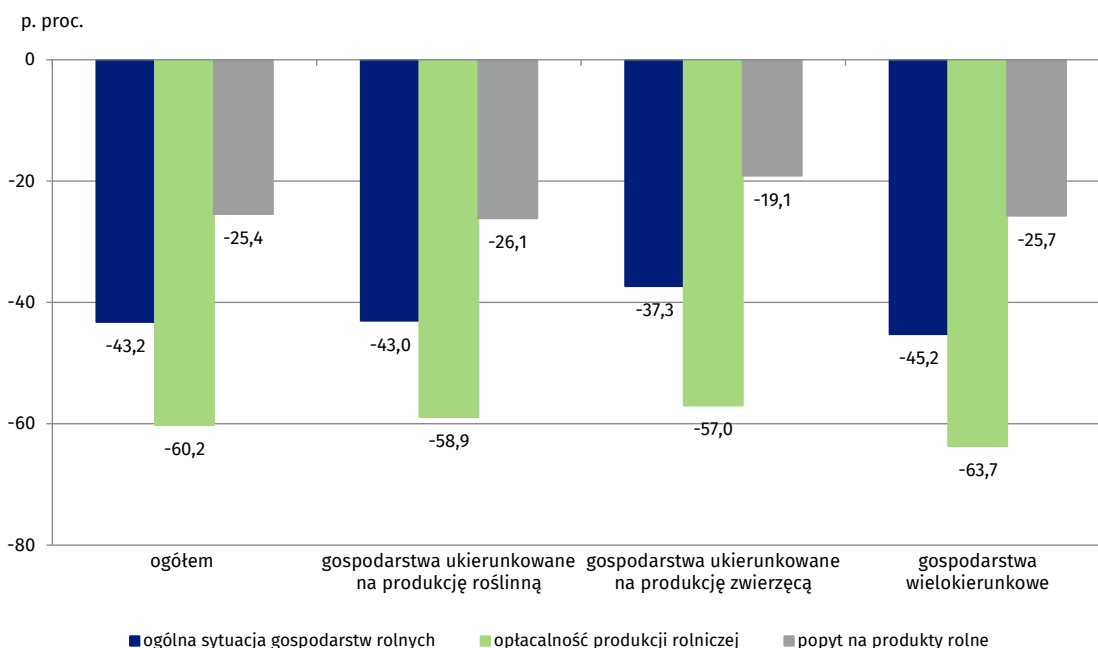
Tablica 1. Salda odpowiedzi dotyczące ocen zmian: sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, popytu na produkty rolne oraz optymalności produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Zmiana sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych w ostatnim półroczu	Zmiana optymalności produkcji rolniczej w ostatnim półroczu	Zmiana popytu na produkty rolne w ostatnim półroczu
<i>saldo odpowiedzi w p. proc.</i>			
07-12 2019 r.	-25,5	-34,3	-9,4
01-06 2020 r.	-23,8	-36,5	-16,1
07-12 2020 r.	-25,9	-35,1	-15,7
01-06 2021 r.	-25,2	-38,6	-7,4
07-12 2021 r.	-37,3	-47,0	-6,0
01-06 2022 r.	-46,2	-54,4	-9,5
07-12 2022 r.	-37,7	-51,3	-23,3
01-06 2023 r.	-48,9	-66,6	-33,4
07-12 2023 r.	-45,5	-61,0	-30,3
01-06 2024 r.	-43,2	-60,2	-25,4

Największe pogorszenie ocen (o 6,6 p. proc.) w porównaniu z II półroczem ub. roku odnotowano u producentów produktów zwierzęcych. Wśród nich najbardziej negatywnie zmiany optymalności produkcji ocenili prowadzący chów koni (saldo minus 70,9 p. proc.), a najmniej – brojlerów (minus 46,6 p.proc.).

W porównaniu z poprzednim półroczem wzrost salda odnotowano jedynie dla gospodarstw ukierunkowanych na produkcję roślinną. Najmniej pesymistyczne oceny zmiany optymalności produkcji wyrazili prowadzący uprawy pod osłonami (saldo minus 36,8 p.proc.), natomiast najbardziej negatywne oceny wyrazili prowadzący uprawy rzepaku i rzepiku (saldo minus 69,4 p. proc.).

Wykres 3. Salda odpowiedzi dotyczące zmiany w I półroczu: sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, optymalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Saldo jest różnicą między procentowym udziałem odpowiedzi pozytywnych oraz procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych. Saldo odpowiedzi (w p. proc.) nie uwzględnia wariantu neutralnego.

W I półroczu 2024 r. 71,2% prowadzących chów koni oceniło, że optymalność produkcji pogorszyła się, a 0,3% że poprawiła się. Pozostali odpowiedzieli, że optymalność produkcji pozostała bez zmian.

W I półroczu br. oceny rolników dotyczące zmiany popytu na wytwarzane produkty rolne były na ogół korzystniejsze w porównaniu z II półroczem 2023 r., jak i w skali roku. Największy wzrost salda odpowiedzi w porównaniu z notowanym w dwóch poprzednich edycjach badania odnotowano wśród kierujących gospodarstwami nastawionymi na produkcję roślinną – o 8,8 p. proc. w porównaniu z II półroczem 2023 r. oraz 12,4 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

W tej grupie najmniej pesymistyczne oceny wyrazili uprawiający rośliny pod osłonami (saldo minus 7,7 p. proc.), a najbardziej negatywne hodowcy buraków cukrowych (minus 28,0 p. proc.).

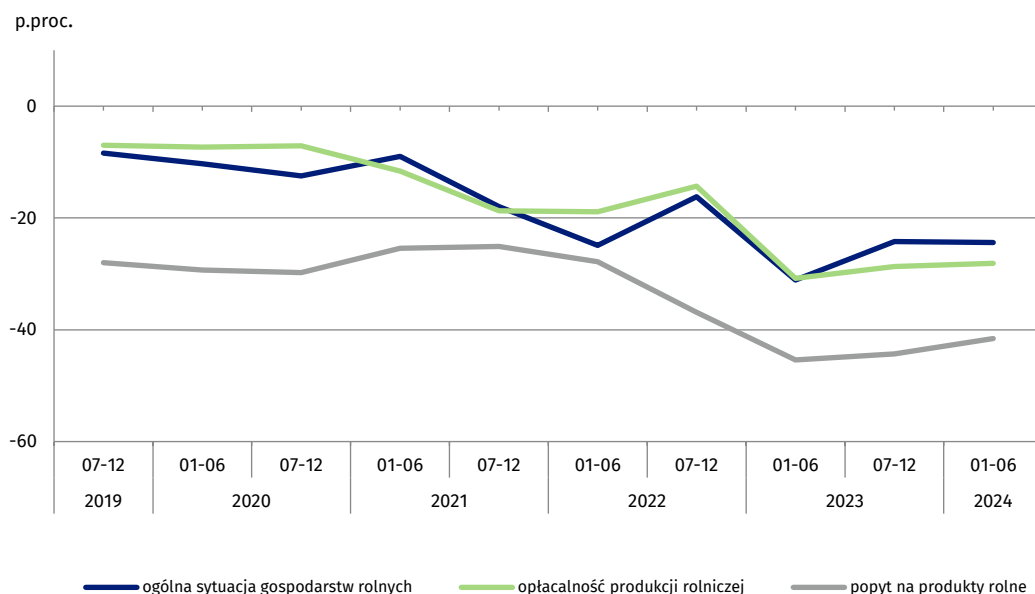
Jedynie u producentów produktów zwierzęcych przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi była wyższa niż w poprzedniej edycji badania. Najbardziej niekorzystnie zmiany popytu na wytwarzane produkty rolne ocenili kierujący gospodarstwami rolnymi prowadzący chów koni (saldo minus 46,6 p. proc.), natomiast najmniej brojlerów (minus 12,4 p. proc.).

Diagnoza bieżącej sytuacji gospodarstw rolnych

Bieżąca (w czerwcu br.) negatywna ocena sytuacji ogólnej gospodarstwa rolnego, jak i opłacalności produkcji rolniczej była na poziomie zbliżonym do oceny wyrażonej w grudniu 2023 r., ale mniej pesymistyczna w porównaniu z czerwcem 2023 r.

Rolnicy negatywnie ocenili czerwcowy popyt na produkty wytwarzane w gospodarstwach rolnych. Mimo to salda wzrosły o 2,7 p. proc w stosunku do grudnia 2023 r. i o 3,8 p. proc w stosunku do analogicznego miesiąca ub. r.

Wykres 4. Salda odpowiedzi dotyczące ocen bieżącej sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, bieżącej opłacalności produkcji rolniczej i bieżącego popytu na produkty rolne

14,2% prowadzących plantacje drzew i krzewów owocowych oceniło, że popyt na wytwarzane produkty rolne wzrósł, a 26,8% że zmniejszył się. Pozostali odpowiedzieli, że popyt pozostał bez zmian.

31% ankietowanych rolników wskazało na złą sytuację ich gospodarstw w czerwcu 2024 r., 6,6% – na dobrą. Pozostali ocenili, że sytuacja ich gospodarstw rolnych jest normalna jak na tę porę roku.

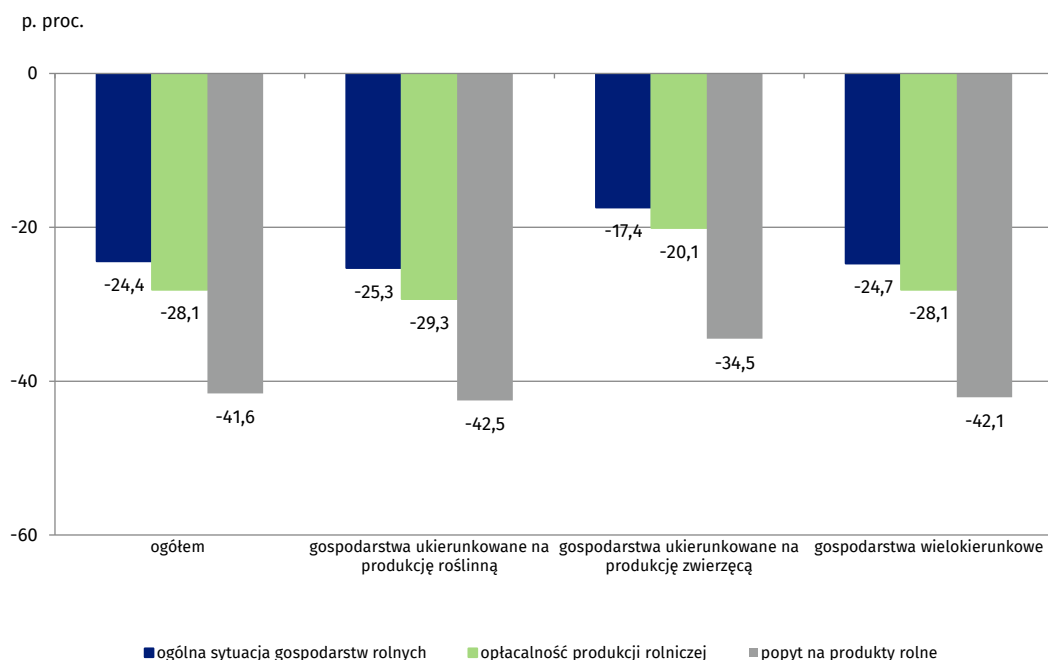
Tablica 2. Salda odpowiedzi dotyczące ocen bieżącej sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, bieżącej opłacalności produkcji rolniczej i bieżącego popytu na produkty rolne

Wyszczególnienie	Bieżąca sytuacja ogólna gospodarstw rolnych	Bieżąca opłacalność produkcji rolniczej	Bieżący popyt na produkty rolne
	<i>saldo odpowiedzi w p. proc.</i>		
07-12 2019 r.	-8,4	-7,0	-28,0
01-06 2020 r.	-10,3	-7,3	-29,3
07-12 2020 r.	-12,5	-7,1	-29,8
01-06 2021 r.	-9,0	-11,6	-25,4
07-12 2021 r.	-18,0	-18,7	-25,1
01-06 2022 r.	-24,9	-18,9	-27,8
07-12 2022 r.	-16,2	-14,3	-36,9
01-06 2023 r.	-31,1	-30,8	-45,4
07-12 2023 r.	-24,2	-28,7	-44,3
01-06 2024 r.	-24,4	-28,1	-41,6

Najmniej korzystnie bieżącą sytuację ocenili użytkownicy gospodarstw ukierunkowanych na produkcję roślinną. Najbardziej pesymistyczne oceny wyrazili rolnicy prowadzący uprawy drzew i krzewów owocowych – różnica między procentowym udziałem negatywnych ocen bieżącej sytuacji ogólnej (w liczbie ocen ogółem) oraz procentowym udziałem opinii przeciwnych wyniosła 30 p. proc.

Kierujący gospodarstwami wyraźnie ukierunkowanymi na produkcję zwierzęcą wyrażali korzystniejsze opinie na temat koniunktury w gospodarstwach rolnych w czerwcu br., niż osoby prowadzące gospodarstwa wielokierunkowe. Najmniej pesymistyczne opinie formułowali zajmujący się chowem drobiu-brojlerów, a najbardziej pesymistyczne prowadzący chów koni.

Wykres 5. Salda odpowiedzi dotyczące bieżącej (czerwiec 2024 r.) sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Podobnie jak w czterech poprzednich edycjach badania, najbardziej pesymistyczne oceny na temat bieżącej opłacalności produkcji rolniczej wyrażali użytkownicy gospodarstw ukierunkowanych na produkcję roślinną (przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi wyniosła w czerwcu br. 29,3 p. proc.). Najbardziej negatywne oceny w obszarze opłacalności produkcji rolniczej wyrażali kierujący gospodarstwami rolnymi zajmujący się uprawą zbóż i ziemniaków.

W przypadku kierujących gospodarstwami zajmującymi się produkcją zwierzęcą, najbardziej pesymistyczne opinie formułowali prowadzący chów koni. Jedynie wśród rolników zajmujących się uprawami pod osłonami oraz chowem brojlerów przeważały opinie o opłacalności zrealizowanej w czerwcu br. produkcji rolniczej nad opiniami przeciwnymi.

Niezależnie od wielkości gospodarstwa rolnego i kierunku prowadzonej produkcji, kierujący gospodarstwami rolnymi również negatywnie ocenili obserwowany w czerwcu br. popyt. Najbardziej negatywne oceny w tym zakresie wyrazili kierujący jednostkami specjalizującymi się w produkcji roślinnej, natomiast najmniej pesymistyczne – w produkcji zwierzęcej.

Najbardziej niezadowoleni z bieżącego popytu byli uprawiający rzepak i rzepik oraz zboża, jak również hodowcy koni i prowadzący chów bydła rzeźnego. Rolnicy prowadzący uprawy pod osłonami oraz chów drobiu-brojlerów ocenili obserwowany w czerwcu br. popyt najmniej pesymistycznie.

Prognoza sytuacji gospodarstw rolnych

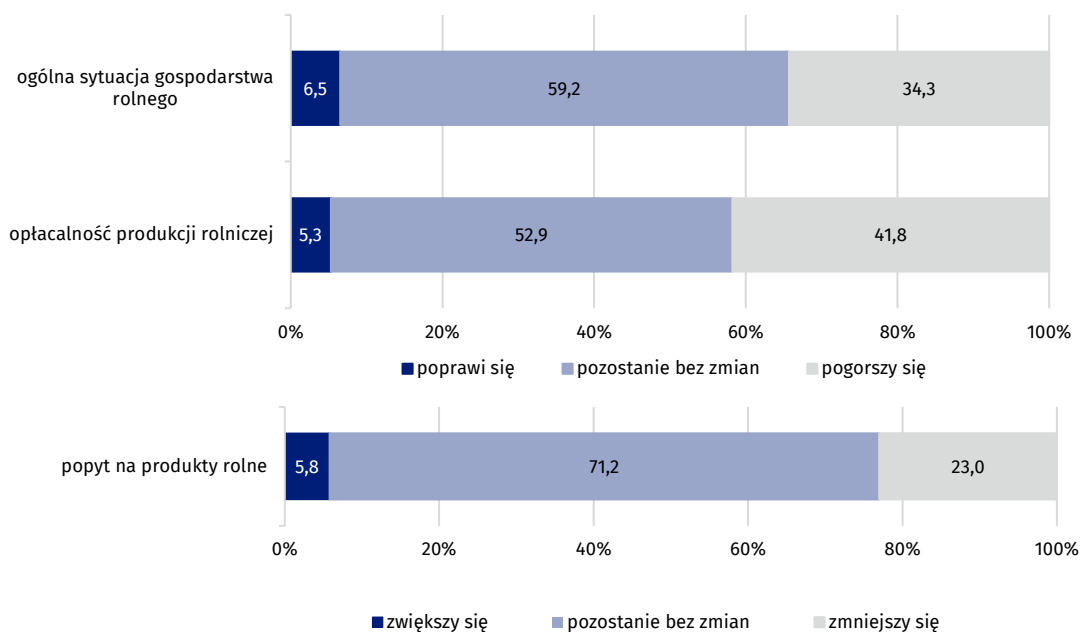
W czerwcu br. prognozy dla ogółu gospodarstw dotyczące zarówno ogólnej ich sytuacji, opłacalności produkcji rolnej, jak i popytu na produkty rolne na II półrocze br. były niekorzystne. Wzrost negatywnych opinii w porównaniu z grudniem oraz czerwcem ub. roku odnotowano w pytaniu o zmianę ogólnej sytuacji gospodarstwa rolnego w najbliższym półroczu – spadki wartości salda odpowiednio o 2,8 oraz 0,3 p. proc. Tylko opinie o kształtowaniu się popytu w drugiej połowie br. były mniej pesymistyczne w porównaniu z dwoma poprzednimi edycjami badania.

40,8% kierujących gospodarstwami prowadzącymi uprawy zbóż uznało, że bieżąca produkcja rolnicza jest nieopłacalna, a 8,8% że jest opłacalna. Pozostali nie mieli zdecydowanej opinii na ten temat.

Tablica 3. Salda odpowiedzi dla prognozy sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

Wyszczególnienie	Prognoza sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych w najbliższym półroczu	Prognoza opłacalności produkcji rolniczej w najbliższym półroczu	Prognoza popytu na produkty rolne w najbliższym półroczu
	<i>saldo odpowiedzi w p. proc.</i>		
07-12 2019 r.	-11,7	-16,1	-3,8
01-06 2020 r.	-7,9	-11,6	-5,0
07-12 2020 r.	-9,1	-13,1	-5,2
01-06 2021 r.	-15,4	-23,8	-6,4
07-12 2021 r.	-47,2	-52,1	-16,2
01-06 2022 r.	-39,4	-45,2	-16,1
07-12 2022 r.	-34,8	-43,5	-22,8
01-06 2023 r.	-29,4	-36,2	-21,6
07-12 2023 r.	-25,6	-33,7	-18,6
01-06 2024 r.	-27,8	-36,5	-17,2

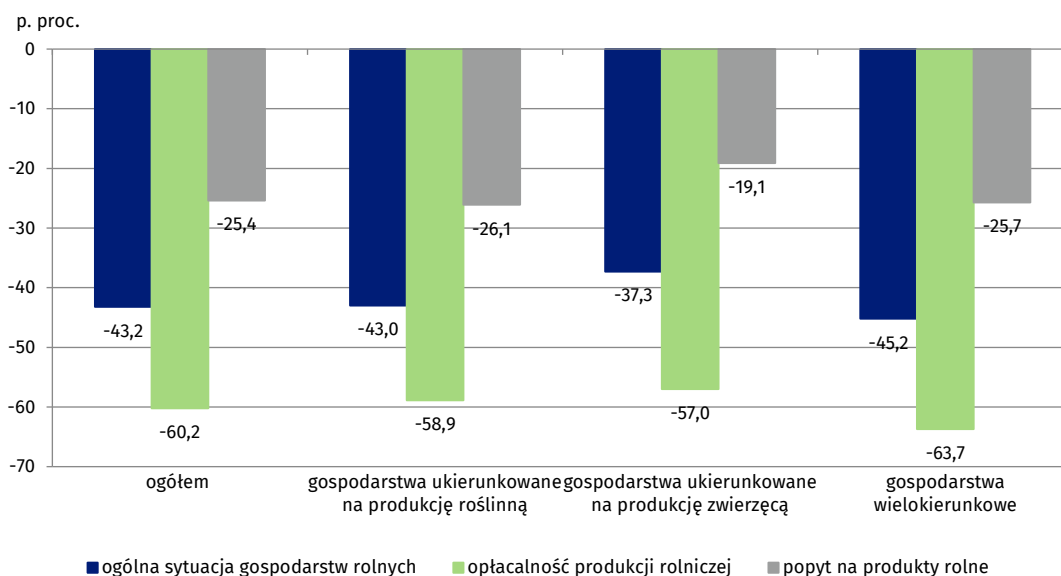
Wykres 6. Prognoza ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej oraz popytu na produkty rolne w II półroczu 2024 r.

Kierujący gospodarstwami rolnymi, niezależnie od ukierunkowania produkcyjnego badanych jednostek, wyrazili negatywne oceny odnośnie prognozowanej sytuacji ogólnej gospodarstw oraz opłacalności produkcji rolniczej w drugiej połowie br. Opinie te były bardziej pesymistyczne w porównaniu z wynikami badania przeprowadzonego w II półroczu 2023 r. Największe obawy wyrazili użytkownicy gospodarstw wielokierunkowych.

Wśród rolników prowadzących produkcję roślinną najbardziej negatywne opinie na temat kształtowania się ogólnej sytuacji w II półroczu br. wyrazili rolnicy specjalizujący się w prowadzeniu upraw zbóż. W przypadku rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą najbardziej negatywne opinie wyrazili hodowcy trzody chlewnej.

Wykres 7. Salda odpowiedzi dotyczące prognozowanej w I półroczu 2024 r. sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji rolniczej i popytu na produkty rolne

44,1% rolników prowadzących uprawy zbóż uznało, że opłacalność produkcji rolniczej w najbliższym półroczu pogorszy się, a 4,5%, że się poprawi. Pozostali odpowiedzieli, że pozostanie bez zmian.

Kierujący gospodarstwami ukierunkowanymi na produkcję roślinną byli bardziej pesymistyczni odnośnie przewidywanej opłacalności niż ukierunkowani na produkcję zwierzęcą. Jako nieopłacalną produkcję rolniczą kierujący gospodarstwami rolnymi wskazali uprawę zbóż (saldo minus 39,6 p. proc.) oraz chów owiec (minus 45,6 p. proc.). Natomiast najmniej pesymistyczne opinie wyrażali producenci specjalizujący się w uprawach pod osłonami, a także w chowie drobiu nieśnego.

Pogorszenie opinii dotyczące prognozy popytu na wytwarzane produkty rolne na II półrocze br. w porównaniu z prognozami na I półrocze br. odnotowano jedynie wśród rolników prowadzących gospodarstwa ukierunkowane na produkcję zwierzęcą. Najbardziej niekorzystne opinie wyrazili hodowcy owiec, a najmniej pesymistyczne rolnicy zajmujący się chowem drobiu nieśnego. Natomiast wśród producentów roślinnych najbardziej pesymistyczne oceny formułowali rolnicy zajmujący się uprawą ziemniaków, a najmniej mający uprawy pod osłonami.

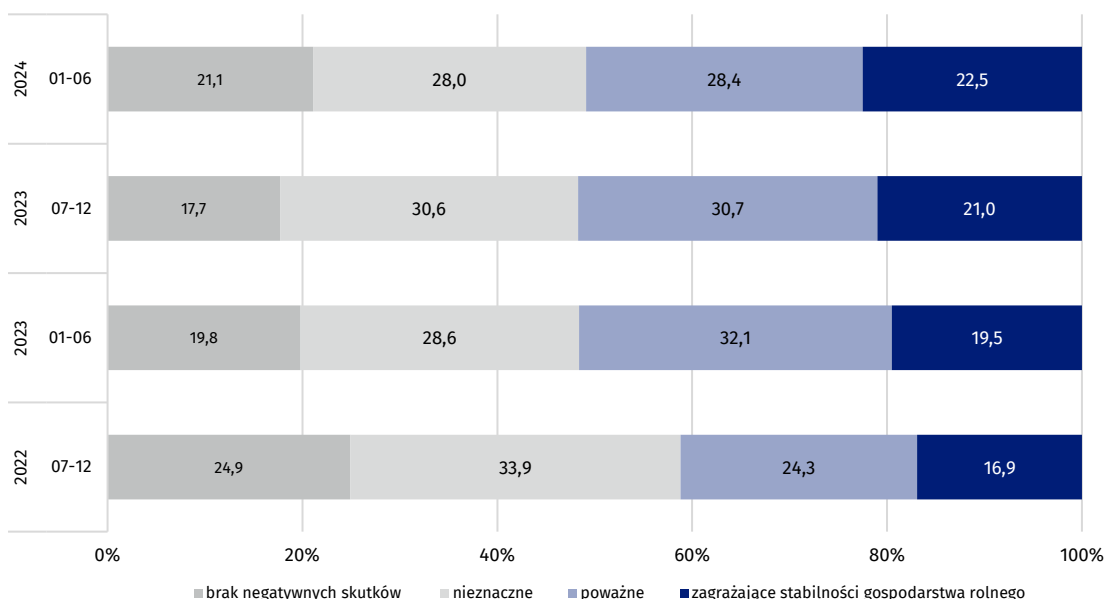
Wojna w Ukrainie

W bieżącej edycji badania 22,5% wszystkich użytkowników gospodarstw rolnych wskazało, że wojna w Ukrainie zagraża stabilności w funkcjonowaniu ich gospodarstw rolnych (wzrost o 1,5 p. proc. w stosunku do poprzedniej edycji badania). Od II edycji 2022 r. odsetek wskazań tego wariantu odpowiedzi sukcesywnie wzrasta wśród użytkowników gospodarstw rolnych: w I półroczu br. wyniósł 22,5%, podczas gdy w II edycji 2022 r. kształtował się na poziomie 16,9% (wzrost o 5,6 p. proc.).

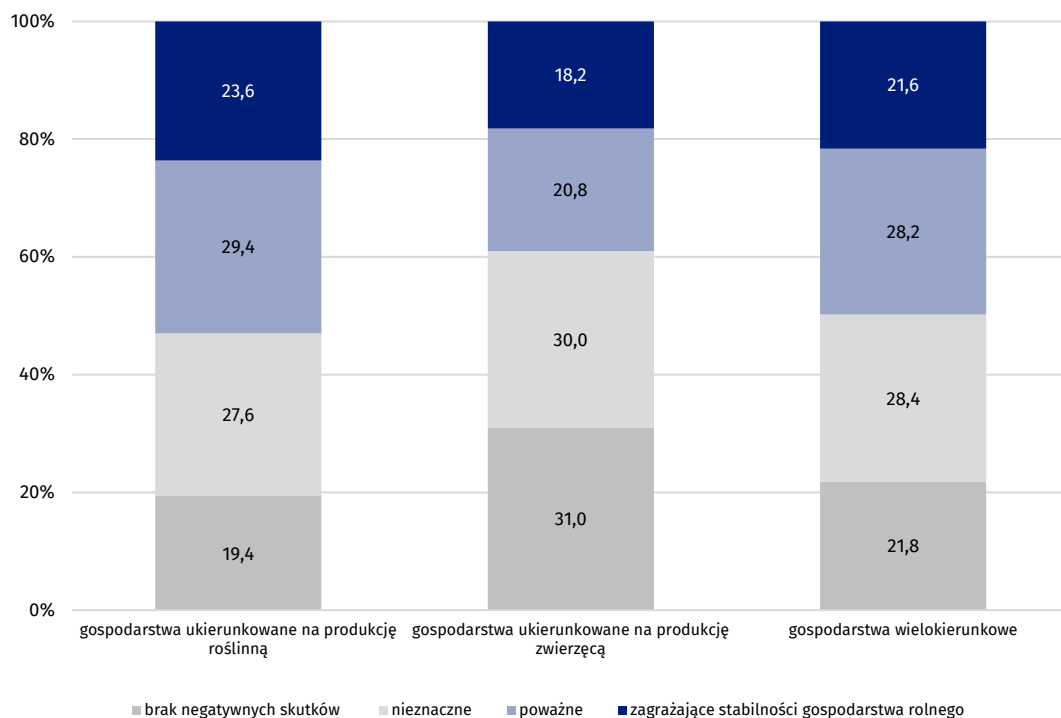
W stosunku do poprzedniej edycji badania o 3,4 p. proc. wzrósł również odsetek odpowiedzi wskazujący na brak negatywnych skutków wojny w Ukrainie na funkcjonowanie gospodarstw rolnych.

Jednocześnie zaobserwowano spadek wskazania przez użytkowników gospodarstw rolnych, dla których wojna w Ukrainie miała poważne skutki (spadek o 2,3 p. proc. w stosunku do poprzedniej edycji), jak i nieznaczny wpływ na funkcjonowanie ich gospodarstw (spadek o 2,6 p. proc.).

Wykres 8. Wpływ wojny w Ukrainie na gospodarstwa rolne ogółem - struktura odpowiedzi (%)

Wykres 9. Negatywny wpływ wojny w Ukrainie na gospodarstwa rolne w I półroczu 2024r. według ukierunkowania produkcyjnego

W przypadku rolników ukierunkowanych na produkcję roślinną, 23,6% z nich uznało, że sytuacja w Ukrainie stanowiła czynnik zagrażający stabilności gospodarstwa rolnego. Jednakże największy wzrost (o 5,3 p. proc) wskazań tej odpowiedzi w porównaniu z II edycją 2023 r. odnotowano wśród gospodarstw ukierunkowanych na produkcję zwierzęcą.

Blisko 30% gospodarstw ukierunkowanych na produkcję roślinną, jak i gospodarstw wielokierunkowych wskazało, że wojna miała poważny wpływ na funkcjonowanie ich gospodarstw.

Nieznaczne skutki, jak i brak negatywnych skutków wojny w Ukrainie wskazali najczęściej rolnicy prowadzący gospodarstwa ukierunkowane na produkcję zwierzęcą (odpowiednio 30,0% i 31,0%).

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Dyrektor Roman Fedak

Tel: 68 322 31 12

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

 www.stat.gov.pl

 @GUS_STAT

 @GlownyUrzadStatystyczny

 gus_stat

 glownyurządstatystycznygus

 glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Rolnictwo](#)

[Koniunktura](#)

Informacja sygnałna – opinie formułowane przez użytkowników gospodarstw indywidualnych oraz jednostki prawne i niemające osobowości prawnej

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Gospodarstwo rolne](#)

[Działalność rolnicza](#)

[Koniunktura](#)

[Popyt](#)